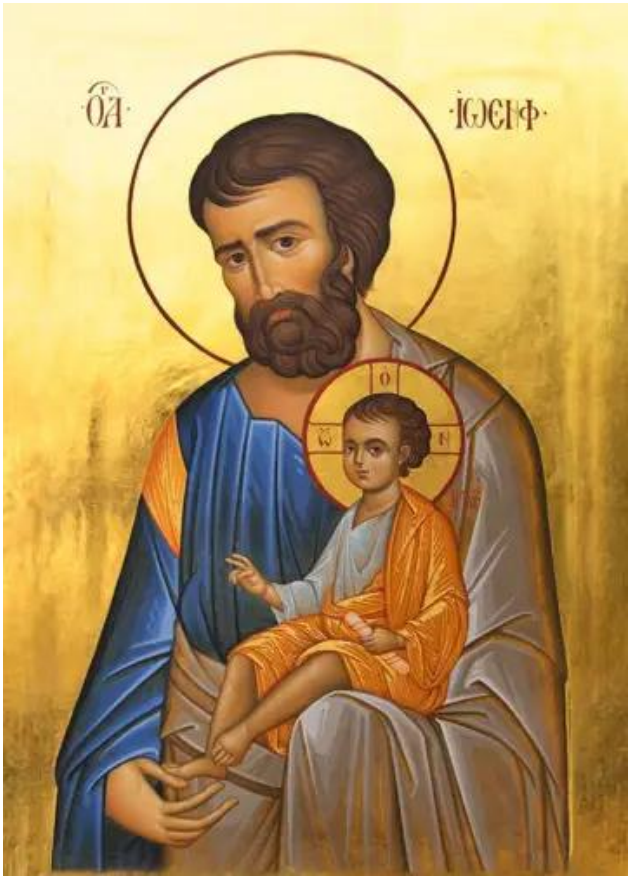
Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii św. Józefa w Toruniu

Aktualizacja

Toruń, 22 października 2026 roku

Spis treści

Preambuła 4

Wstęp 4

Specyfika środowiska parafialnego 5

Objaśnienie podstawowych terminów 6

Osoby, ich role i funkcje w Kościele 6

Organizacja posługi Kościoła 7

Dzieci i osoby bezbronne 7

Różne formy przemocy 8

Wsparcie 9

Przestępstwa motywowane seksualnie 9

Osoby dramatu 10

Zespół ds. prewencji i jego praca 10

Formy przemocy wobec dziecka 11

STANDARD 1 Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w parafii 13

STANDARD 2 Weryfikacja, delegowanie i edukacja kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich pracujących z dziećmi i osobami bezbronnymi w parafii 13

2.1. Obowiązki proboszcza 14

2.2. Obowiązki duszpasterzy dzieci 15

STANDARD 3 Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania 15

STANDARD 4 Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym 16

STANDARD 5 Sposób postępowania z oskarżonymi o wykorzystanie seksualne i przemoc 17

STANDARD 6 Zasady chroniące w obszarze parafialnym 18

6.1. Zasady chroniące dotyczące dzieci (granice zachowań) 18

6.2. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim 18

6.3. Zasady chroniące dotyczące grup duszpasterskich i wyjazdów 20

6.4. Zasady chroniące dotyczące kontaktów przez media oraz udostępniania z Internetu 21

6.5. Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych 21

STANDARD 7 Edukacja dzieci oraz osób bezbronnych w zakresie ochrony swoich granic 22

STANDARD 8 Szkolenie i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką 22

STANDARD 9 Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji 23

ZAŁĄCZNIK 1 Oświadczenie o krajach zamieszkania innych niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat 23

ZAŁĄCZNIK 2 Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu się do jej przestrzegania 25

ZAŁĄCZNIK 3 Zasady sporządzania notatki służbowej dotyczącej zdarzenia 26

ZAŁĄCZNIK 4 Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia dziecka oraz przetwarzania danych osobowych 28

ZAŁĄCZNIK 5 Zgoda rodzica (opiekuna prawnego) na rozpowszechnianie wizerunku dziecka 29

ZAŁĄCZNIK 6 Zgoda rodzica (opiekuna prawnego) na udział dziecka w wycieczce (imprezie, spotkaniu) 30
Aneks 1 Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi 31
1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby 31
2. Zasady komunikacji między dziećmi 31
3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni 31
4. Zakaz stosowania przemocy w jakiejkolwiek formie 32
5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy 32
6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów 33
Aneks 2 Schematy interwencji: 33
1. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBY TRZECIE (np. wolontariusze, pracownicy parafii oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem) 33
3. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna 35
Aneks 3 System prewencji diecezji toruńskiej 36

Preambuła

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Opracowując dokument, braliśmy pod uwagę wytyczne zarówno prawa państwowego, jak i kościelnego.

Wstęp

W oparciu o inicjatywy i dyskusje międzynarodowe, raporty z badań na temat sytuacji dzieci w Polsce oraz coraz wyraźniejsze zaniepokojenie opinii publicznej postulat opracowania ogólnopolskiej strategii ochrony dzieci przed przemocą w naszym kraju docierał do świadomości społecznej w latach 2016-2018 w kierunku opracowania i wdrożenia „Narodowej strategii walki z przemocą wobec dzieci". We wnioskach różnych środowisk podkreślano, że potrzebne są działania oparte na wiedzy, empatii, dobrej diagnozie i skoordynowanym zarządzaniu. Uznawano, że obok zagrożeń, na jakie narażone są dzieci i przed którymi należy je chronić, należy skoncentrować uwagę na szukaniu takich form wspierania i ochrony dzieci oraz reagowania na przemoc, które nie tylko będą zabezpieczały je przed dalszą przemocą, lecz także stworzą warunki do świadomego ich udziału w budowaniu bezpiecznych środowisk, czyli wyrzeczenia się wszelkiej przemocy wobec słabszych. Strategia, jaka wyłaniała się z dyskusji, zmierzała do usystematyzowania działań na rzecz dzieci, rozproszonych w licznych aktach prawnych, w spójny program działań realizowanych wszędzie tam, gdzie przebywają dzieci, gdzie się uczą, doskonalą swoje umiejętności artystyczne i sportowe, gdzie otrzymują pomoc w rozwoju duchowym i religijnym.

Aby ta strategia mogła się stać obowiązującym prawem w społeczeństwie, którego wrażliwość została stępiona podziałami uniemożliwiającymi wspólne i spójne działania, potrzeba było szoku spowodowanego śmiercią Kamilka z Częstochowy. Jego gehenna działa się pośród niezdolności otoczenia do rozpoznania krzywdzenia i do adekwatnego reagowania na nie. To jego śmierć przyspieszyła niemal jednomyślne przyjęcie jeszcze przed październikowymi wyborami do Sejmu rozwiązań zawartych w tzw. Ustawie Kamilka. Ta ustawa zrodzona z odruchu solidarności ponad wszystkimi podziałami została bezzwłocznie przyjęta przez Kościół. Odpowiedź pasterzy, osób duchownych i kompetentnych świeckich od wielu lat zaangażowanych w ochronę dzieci oraz osób bezbronnych przed przemocą sprawiła, że Kościół jako jedna z pierwszych instytucji postanowił przyjąć i wdrożyć w swoich placówkach standardy ochrony dzieci przed przemocą. To zaangażowanie nie jest przypadkowe. Przez nie Kościół realizuje misję powierzoną mu przez Pana, aby nie zginęło żadne z tych najmniejszych. W oparciu o tę ewangeliczną misję uznaje, że dobro dziecka jest najważniejsze. Ludzie Kościoła przyjmują nie tylko ustawową, lecz przede wszystkim moralną odpowiedzialność za ochronę i promowanie dobra wszystkich dzieci oraz zobowiązują się dołożyć wszelkich starań, aby zapewnić bezpieczne i przyjazne środowisko, w którym dzieci są szanowane i doceniane. Niedopuszczalne jest bowiem stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Wszyscy jesteśmy więc zobowiązani do uczenia się rozpoznawania tych, którzy potrzebują pomocy i wsparcia oraz bezzwłocznego podejmowania działań w przypadku podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że dziecku zagraża lub dzieje się krzywda. Kościół działa sprawnie i zgodnie z procedurami, aby zapewnić dzieciom skuteczną pomoc i wsparcie na jak najwcześniejszym etapie, przestrzegając praw

dziecka wynikających z Konwencji o Prawach Dziecka. Powiedzenie: „Gdzie kończy się wiedza, zaczyna się przemoc" wyznacza cel standardów. Posiadając odpowiednią wiedzę i mając świadomość zagrożeń, Kościół może w odpowiedni sposób zapobiec krzywdzie i skutecznie ochronić przed nią dzieci oraz osoby bezbronne.

Specyfika środowiska parafialnego

Parafia, jako podstawowa komórka instytucjonalna Kościoła, wyróżnia się specyficznymi obszarami działania. Odprawiane są w niej liczne nabożeństwa i uroczystości oraz sprawowane są sakramenty (Eucharystii, chrztu, I Komunii Świętej, bierzmowania, małżeństwa oraz pokuty i pojednania). W parafii żegnamy też naszych zmarłych. Odwiedziny chorych oraz wizyty duszpasterskie dają okazję do wglądu m.in. w sytuację rodzinną, materialną parafian, również w kontekście zauważenia krzywdy i przemocy, a co za tym idzie dają możliwość podjęcia odpowiednich kroków zapobiegawczych lub interwencji. W parafii funkcjonują różne grupy duszpasterskie, odbywają się zbiórki ministrantów, lektorów, próby scholi, wyjazdy parafialne z księdzem, np. pielgrzymki, wyjazdy z ministrantami, scholą itp. Prowadzone są często kawiarenki parafialne, świetlice. Funkcjonują kancelaria parafialna oraz media parafialne (strony www, gazetki, profile w mediach społecznościowych). Istnieje rada parafialna, a parafia dysponuje i zarządza własnymi finansami. Praktykowany jest też jasny podział hierarchiczny: proboszcz, wikariusze itd. Proboszcz zazwyczaj towarzyszy parafianom przez wiele lat ich rozwoju religijnego. Bywa, że parafianie uczestniczą w uroczystościach związanych z życiem osobistym duszpasterzy, np. prymicje, rocznice itp. Również księża zapraszani są przez parafian na uroczystości rodzinne. W parafii zatrudniane są osoby świeckie lub siostry zakonne jako pracownicy parafialni lub posługujący jako wolontariusze, np. szafarz, prezes ministrantów, ceremoniarz, zakrystianin, kościelny, konserwator, gospodyni, grabarz itp. Dodatkowo w parafii i przy parafii funkcjonują często osoby, które potrzebują pomocy i jej szukają, np. bezdomni czy więźniowie. Czasem też parafia użycza lub udostępniania pomieszczenia parafialne innym podmiotom zewnętrznym.

To w parafii głównie toczy się życie sakramentalne wiernych, a życie rodzinne wokół celebracji roku liturgicznego. Rodzice w zaufaniu przyprowadzają swoje dzieci do parafii i oczekują, że będą tam one bezpieczne. Parafianie są osobami w różnym wieku, w różnej sytuacji rodzinnej, zawodowej, a duszpasterze oraz osoby pracujące na rzecz parafii mają nierzadko wgląd w ich potrzeby oraz możliwość zaradzenia im.

Z tego powodu standardy ochrony dzieci w obszarze parafialnym poszerzone zostały o ochronę osób dorosłych i nie dotyczy to wyłącznie osób zależnych, bezbronnych, lecz wszystkich. Mają one za zadanie chronić przed wszelkiego rodzaju nadużyciami, przed krzywdą, przemocą, w tym przed wykorzystaniem seksualnym. Działają w obie strony – chronią zarówno parafian, jak i osoby duchowne, pracowników i wolontariuszy parafii.

Ten szeroki zakres działalności oraz wielość osób zaangażowanych w życie parafialne, mogących mieć dostęp do dzieci i młodzieży oraz posiadających wgląd w prywatne życie parafian, zobowiązuje nas do szczegółowego opracowania zasad ochronnych.

Sama dynamika życia parafialnego zawiera w sobie specyficzne czynniki chroniące przed przemocą, takie jak: poczucie *sacrum*, permanentna formacja, społeczne zaufanie, poczucie przynależności i wzajemnej odpowiedzialności, relacje oparte na zasadach ewangelicznych, wspólnotowość, w tym przynależność młodzieży do pozytywnej grupy rówieśniczej oraz publiczność działań (większość aktywności dzieje się na oczach innych), w tym nadzór rodziców. Dodatkowo, przy okazji np. nagłych wezwań do chorych lub podczas wizyt duszpasterskich, istnieje możliwość

dostrzeżenia specyficznych potrzeb parafian lub deficytów, w tym przemocy w obszarze rodzinnym i podjęcia odpowiedniej interwencji. Księża posługujący w parafii są często tymi osobami, do których zwracają się o pomoc osoby doświadczające jakiejkolwiek krzywdy, szukające wsparcia i zrozumienia.

Jednakże w specyficznej dynamice życia parafialnego obecne są również czynniki zagrażające, ułatwiające zaistnienie przemocy. Będą nimi np. społeczne zaufanie i autorytet, jakim cieszą się księża, w tym klerykalizm, a także atmosfera zależności i posłuszeństwa hierarchii sprzyjająca zachowywaniu tajemnicy oraz brak nadzoru z zewnątrz. Wiedza duszpasterzy o życiu parafian, znajomość ich tajemnic, warunków materialnych, problemów i potrzeb oraz fizyczna obecność w ich przestrzeni prywatnej daje możliwość manipulacji i wykorzystania, stanowi poważny czynnik zagrożenia. Niebezpieczne jest też nawiązywanie przez księży specyficznych relacji, polegających na wyróżnianiu wybranych parafian. Niedojrzałość księży czy zaangażowanych współpracowników, np. tzw. charyzmatycznych i autorytarnych liderów-celebrytów, zawsze będzie zagrożeniem. Klerykalizm oraz brak wiedzy i kompetencji spowiedników zawsze będą sprzyjały wystąpieniu nadużyć duchowych. Z wyżej wymienionych powodów zredagowane zostały poniższe standardy ochrony.

Objaśnienie podstawowych terminów

Osoby, ich role i funkcje w Kościele

brat (zakonny) – ponieważ w naszej parafii posługują zakonnicy – redemptoryści – zwyczajowo nazywa się tych zakonników, którzy żyją ślubami zakonnymi, ale nie mają święceń kapłańskich „**braćmi**”.

CSsR – skrót (siglum) łacińskiej nazwy Zgromadzenie Najświętszego Odkupiciela (**C**ongregatio **S**anctis**s**imi **R**edemptoris), popularna nazwa to „redemptoryści”.

ksiądz – duchowny chrześcijański posiadający święcenia kapłańskie.

kapłan – osoba, która spełnia w imieniu wspólnoty religijnej funkcje kultowe i rytualne.

duchowieństwo, kler – biskupi, księża i diakoni.

ojciec – w naszej parafii ze względu na posługujących w niej zakonników – redemptorystów – zakonników, którzy otrzymali święcenia kapłańskie (księży) nazywa się zwyczajowo „**ojcami**”.

osoby konsekrowane – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego. Należą do nich członkowie stowarzyszeń zakonnych oraz świeckie osoby konsekrowane.

osoba świecka – członek Kościoła katolickiego i personel Kościoła inny niż biskupi, księża, diakoni i osoby zakonne.

biskup – biskup lub arcybiskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich.

proboszcz – mianowany przez biskupa duszpasterz i zarządca parafii.

personel kościelny – duchowny, osoba zakonna lub inna osoba zatrudniona przez Kościół na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie.

szafarz nadzwyczajny Komunii Świętej – osoba wyznaczona do udzielania Komunii Świętej, gdy zabraknie odpowiedniej liczby szafarzy zwyczajnych.

wolontariusz – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna" nie oznacza „bezinteresowna", lecz „bez wynagrodzenia materialnego".

organizator wyjazdu – osoba/podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

Organizacja posługi Kościoła

diecezja – diecezja, archidiecezja, ordynariat lub prałatura personalna Kościoła łacińskiego i eparchia Kościoła wschodniego.

parafia – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele partykularnym, nad którą pasterską pieczę, pod władzą biskupa diecezjalnego, powierza się proboszczowi jako jej własnemu pasterzowi.

duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Obejmuje celebrowanie liturgii, zapewnienie porad i wsparcia duchowego, edukację, poradnictwo, opiekę medyczną i pomoc w potrzebie. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.

duszpasterstwo poza parafialne – duszpasterstwa, wspólnoty, grupy gromadzące młodych ludzi (młodzież licealna, studenci, młodzi dorośli), w tym wolontariaty, wakacyjne spotkania młodych (organizowane przez zakony, zgromadzenia zakonne, wspólnoty), festiwale młodzieżowe, rekolekcje wyjazdowe, wspólnoty różnych stanów, pielgrzymki piesze, pielgrzymki autokarowe, środowiska harcerskie. To dzieła, które mogą działać przy parafiach, ale mają struktury poza parafialne.

klerykalizm – postawa wobec duchowieństwa/osoby zakonnej charakteryzująca się nadmiernym szacunkiem i przekonaniem o ich wyższości moralnej. Papież Franciszek powiedział, że ma to miejsce, gdy „duchowni czują się lepsi, [i kiedy] są daleko od ludu". Może być „wspierany przez samych księży lub przez osoby świeckie".

Dzieci i osoby bezbronne

dziecko – osoba poniżej **18. roku życia**.

małoletni – w rozumieniu polskiego prawa cywilnego osoba, która nie ukończyła 18 lat lub nie zawarła małżeństwa.

nieletni – w rozumieniu prawa karnego osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17. roku życia.

wiek bezwzględnej ochrony – wiek niższy niż wiek zgody. Czynność seksualna z osobą w wieku ochronnym jest czynem zabronionym (wykorzystaniem seksualnym), a osoba dopuszczająca się jej i lub doprowadzająca do niej podlega odpowiedzialności karnej. W Polsce obecnie wynosi 15 lat.

dziecko wykorzystane seksualnie – każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony, jeśli osoba dojrzała seksualnie, czy to przez świadome działanie, czy też przez zaniedbywanie swoich społecznych obowiązków lub obowiązków wynikających ze specyficznej odpowiedzialności za dziecko,

dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej (*Standing Committee on Sexually Abused Children*).

opiekun – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy lub osoba uprawniona przez rodzica).

zgoda opiekuna – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

osoba dorosła bezbronna zgodnie z art. 1 ust. 2 b) *Vos Estis Lux Mundi* – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

Różne formy przemocy

uwikłanie – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, lęku, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, poniżenia, zniewolenia, zależności, dominacji, niemożności bycia sobą, nieszczerości, braku autentyczności, przemocy emocjonalnej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej.

nadużycie – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania, a *nadużywać* oznacza *użyć ponad miarę* oraz *wykorzystać coś w niewłaściwy sposób lub w nadmiernym stopniu* (SJP).

nadużycie władzy – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby. Może przybierać różne formy i obejmować sytuacje, w których dana osoba ma władzę nad inną osobą na mocy swojego związku (np. pracodawca i pracownik, nauczyciel i uczeń, trener i sportowiec, rodzic lub opiekun i dziecko, duchowny/osoba zakonna i parafianin) i wykorzystuje tę władzę na swoją korzyść.

przemoc duchowa – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.

przemoc domowa – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

zaniedbanie (wobec osoby dorosłej) – niezapewnienie przez opiekuna środków niezbędnych do życia osobie, którą się opiekuje.

przemoc wobec osób starszych – pojedyncze lub powtarzające się działanie lub brak odpowiedniego działania, mające miejsce w jakimkolwiek związku, w którym oczekuje się zaufania, które powoduje krzywdę lub cierpienie starszej osoby.

przemoc emocjonalna (dorośli) – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.

bullying – znęcanie, zastraszanie, prześladowanie werbalne, społeczne, a także fizyczne.

gaslighting – przemoc psychiczna polegająca na manipulowania drugą osobą w taki sposób, że ofiara przemocy z czasem przestaje ufać swoim osądom, staje się zdezorientowana, zalękniona i traci zaufanie do swojej pamięci czy percepcji. Jeśli manipulacja jest stosowana stale i metodycznie, może w końcu doprowadzić do tego, że ofiara zacznie kwestionować swoje zdrowie psychiczne. W ten sposób manipulator przejmuje nad nią całkowitą kontrolę.

grooming **(wobec dorosłego)** – zachowania mające na celu izolację osoby, uczynienie jej zależną, skłonną do zaufania i podatną na agresywne zachowanie.

seksizm – uprzedzenie lub dyskryminacja ze względu na płeć.

seksualizacja – proces, w wyniku którego wartościowanie drugiej osoby oraz siebie samego/siebie samej dokonywane jest przez pryzmat atrakcyjności seksualnej, uprzedmiotowienie osoby pod względem seksualnym lub narzucanie seksualności w niewłaściwy sposób (wg Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego).

cyberprzemoc – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, *trolling*), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.

Wsparcie

Niebieska Linia (Ogólnopolskie Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej "Niebieska Linia") – https://niebieskalinia.info/

procedura „Niebieskiej Karty” – jest narzędziem, którego głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej, obejmuje też współpracę przedstawicieli różnych instytucji i podmiotów, które są zobowiązane do reagowania w przypadku uzyskania informacji o wystąpieniu przemocy domowej.

Przestępstwa motywowane seksualnie

przestępstwo kanoniczne wykorzystywania seksualnego – kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) *Vos Estis Lux Mundi*.

przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-205 k.k.)

- zgwałcenie (art. 197),
- wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198),
- seksualne wykorzystanie zależności (art. 199),
- seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200),
- uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a),
- propagowanie pedofilii (art. 200b),
- kazirodztwo (art. 201),
- pornografia (art. 202),
- zmuszanie do prostytucji (art. 203),
- czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204).

Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/

Osoby dramatu

osoba pokrzywdzona – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).

osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc (art. 115 §11 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

skarżący – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.

pozwany – osoba, na którą złożono skargę.

oskarżony – osoba, której postawiono zarzuty karne.

przestępca seksualny – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub procedurę kościelną.

Zespół ds. prewencji i jego praca

osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, danej grupy parafialnej, np. ministrantów, sprawująca nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci.

osoba zaufana – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.

osoba odpowiedzialna za interwencję – zarządca placówki (proboszcz) odpowiedzialny za podejmowanie interwencji w przypadku zaistnienia przemocy.

kompetencje miękkie – umiejętności psychospołeczne, np. komunikatywność, asertywność.

konflikt interesów – sytuacja (postrzegana lub rzeczywista), w której powstaje konflikt pomiędzy obowiązkami służbowymi danej osoby a jej prywatnymi interesami, który może mieć wpływ na wykonywanie tych obowiązków. Taki konflikt zazwyczaj wiąże się z przeciwstawnymi zasadami lub niezgodnymi życzeniami lub potrzebami i może wystąpić, gdy osoba pełni wiele ról.

lojalność środowiskowa – silna lojalność wobec danego środowiska, grupy ludzi, wspólnoty, instytucji, przełożonego itp., która może przyjmować formy pozytywne, np. dochowanie tajemnicy, lub negatywne, np. niereagowanie bądź zaprzeczanie przemocy.

dane osobowe – wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej, a także poszczególne informacje, które w połączeniu ze sobą mogą prowadzić do zidentyfikowania tożsamości danej osoby. Przykładowe dane osobowe: imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres e-mail z imieniem i nazwiskiem, numer dowodu tożsamości, dane o lokalizacji, adres IP, dane przechowywane przez szpital lub lekarza, które mogą jednoznacznie wskazywać tożsamość danej osoby.

wniosek o wgląd w sytuację rodziny – pismo może zostać złożone przez każdą osobę fizyczną i prawną, która chce, aby sąd zbadał aktualną sytuację rodzinną. Wniosek nie podlega żadnej opłacie sądowej, może być złożony w każdej chwili i w przypadku jego odrzucenia przez sąd nie rodzi żadnych negatywnych konsekwencji wobec wnioskodawcy.

Formy przemocy wobec dziecka

przemoc wobec dzieci – wszelkie formy złego traktowania fizycznego i/lub emocjonalnego, wykorzystywania seksualnego, zaniedbania lub niedbałego traktowania, wyzysku komercyjnego lub innego, skutkujące rzeczywistą lub potencjalną szkodą dla zdrowia, przetrwania, rozwoju lub godności dziecka w kontekście relacji odpowiedzialności, zaufania lub siły. Dzieli się powszechnie na pięć podtypów:

- przemoc fizyczna,
- znęcanie się emocjonalne/psychiczne,
- zaniedbanie,
- narażenie na przemoc w rodzinie,
- wykorzystywanie seksualne.

W kontekście Kościoła katolickiego ważne jest także uznanie **przemocy duchowej** za dodatkowy podtyp przemocy.

1. **przemoc fizyczna** to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko, lub której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
2. **przemoc psychiczna i emocjonalna** to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność

emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i jego granic psychicznych.

3. **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
4. **narażenie na przemoc w rodzinie** – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.
5. **wykorzystywanie seksualne dziecka** – wykorzystanie seksualne dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby (*World Health Organization*). Obejmuje zachowania:
   - z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne),
   - bez kontaktu fizycznego (może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi).
   - wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej.

***grooming* (wobec dziecka)** – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.

przemoc rówieśnicza (agresja rówieśnicza, *bullying*) – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc:

- werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie),
- relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie),
- fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie),
- materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów),
- elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę),
- przemoc podczas randki ze strony chłopaka/dziewczyny.

STANDARD 1
Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w parafii

1.1. W parafii św. Józefa w Bardzie został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka"), jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.

W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczą zaangażowani świeccy, a także dzieci.

1.2. W parafii działa Zespół ds. Prewencji w składzie:

osoby odpowiedzialne za standardy ochrony dzieci w parafii: **o. Mirosław Grakowicz CSsR** – proboszcz parafii (mgrakow@wp.pl)

osoby zaufane:

- **s. Luiza** – katechetka, siostra ze Zgromadzenia Sióstr św. Józefa (s.luiza1@wp.pl)
- **p. Anna Kondratowicz** – sekretarka parafii (parafia.sw.jozefa@gmail.com)

osoba odpowiedzialna za interwencję: **o. Mirosław Grakowicz CSsR** – proboszcz parafii (mgrakow@wp.pl)

1.3. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i bezbronnych dorosłych, czyli:

- rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w parafii;
- bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi;
- bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
- bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
- sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji (**Załącznik 3**);
- pomocy osobom pokrzywdzonym.

1.4. Standardy ochrony są dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej parafii oraz dostępne w zakrystii kościoła i w kancelarii parafii).

STANDARD 2
Weryfikacja, delegowanie i edukacja kapłanów, osób konsekrowanych i świeckich pracujących z dziećmi i osobami bezbronnymi w parafii

2.1. Obowiązki proboszcza

2.1.1. Do obowiązków proboszcza należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą. **Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również wobec prawa**.

2.1.2. O każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi proboszcz **uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym** https://rps.ms.gov.pl/pl-PL/Commission#/commission. Nawet w przypadku osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego.

2.1.3. Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi **proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Dodatkowo wymagane jest oświadczenie o państwie lub państwach, w których osoba zaangażowana w parafii zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat (innych niż RP) **(Załączniki 1 i 2).**

2.1.4. Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników, którzy wejdą na teren parafii i będą mogli mieć kontakt z dziećmi, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

2.1.5. Proboszcz parafii powołuje osobę lub Zespół ds. Prewencji (zob. **pkt. 1.2.**). Wskazane jest, aby były to cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne, które będą wiedziały, jakie działania w danej sytuacji są stosowne i konieczne. Osoby te ściśle współpracują z proboszczem miejsca, który personalnie ponosi odpowiedzialność za wdrażanie i przestrzeganie standardów oraz za działania interwencyjne. Nie mogą być to osoby uwikłane w lojalność środowiskową lub w konflikt interesów. Odpowiadają one za wprowadzenie standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez diecezję świdnicką. Współpracują również z osobami odpowiedzialnymi w diecezji toruńskiej za prewencję, jak również z delegatem/delegatką ds. ochrony dzieci i młodzieży:

Delegat biskupa toruńskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży:
ks. Mariusz STASIAK, tel. 501 625 974, delegatcod@diecezja-torun.pl

Duszpasterz poszkodowanych w wyniku przestępstw duchownych przeciwko szóstemu przykazaniu z nieletnimi
ks. Artur SZYMCZYK, wydzial.duszpasterski@diecezja-torun.pl

2.1.6. Proboszcz parafii powołuje osobę (lub osoby) zaufaną, do której należy przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów (zob. **pkt. 1.2.**). Osoba zaufana nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności (**Załącznik 4**). Powinna to być osoba faktycznie budząca zaufanie, posiadająca tzw. kompetencje miękkie, predysponujące ją do kontaktu z osobami skrzywdzonymi.

2.1.7. Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest proboszcz parafii. Powinien czynić to we współpracy z wymienionymi wyżej kompetentnymi osobami.

2.1.8. Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w **Rejestrze zdarzeń** dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz. Rejestr (**Załącznik 3**) prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

2.2. Obowiązki duszpasterzy dzieci

Duszpasterze dzieci powinni:

- czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową;
- starać się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.;
- wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości;
- dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi);
- czuwać nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań;
- dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności;
- organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych;
- utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci;
- dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci (**Załącznik 5**).

STANDARD 3
Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania

3.1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/oraz do delegata biskupa.

Policja:

Komisariat Policji Toruń – Śródmieście
ul. PCK 2 , tel. 47 754 24 37 / 47 754 21 53

Komisariat Policji Toruń - Rubinkowo
ul. Dziewulskiego 1, tel. 47 754 25 95

Komisariat Policji Toruń – Podgórz
ul. Poznańska 127/129, tel. 47 754 25 47

Delegat biskupa toruńskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży:

ks. Mariusz STASIAK, tel. 501 625 974, delegatcod@diecezja-torun.pl

3.2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.

3.3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

3.4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

3.5. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.

3.6. Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

3.7. Schematy interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie, przez osobę nieletnią, czyli taką, która nie ukończyła 17. roku życia (przemoc rówieśnicza) lub przez rodzica lub opiekuna znajdują się w **Aneksie 2** niniejszego dokumentu.

STANDARD 4
Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym

4.1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.

4.2. Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.

Duszpasterz poszkodowanych w wyniku przestępstw duchownych przeciwko szóstemu przykazaniu z nieletnimi

ks. Artur SZYMCZYK, wydzial.duszpasterski@diecezja-torun.pl

4.3. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie

do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obarczane kosztami udzielanej im pomocy.

4.4. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.

4.5. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.

4.6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.

4.7. Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.

4.8. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w **Wytycznych KEP**.

Pomoc prawna

Delegat biskupa toruńskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży:

ks. Mariusz STASIAK, tel. 501 625 974, delegatcod@diecezja-torun.pl

4.9. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.

4.10. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

STANDARD 5
Sposób postępowania z oskarżonymi o wykorzystanie seksualne i przemoc

5.1. Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytym wyroku. Nie powinny one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.

5.2. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP. Zaleca się kontakt z kuratorem osób duchownych podejrzanych, oskarżonych, skazanych lub uniewinnionych za przestępstwo wykorzystania seksualnego nieletnich poniżej osiemnastego roku życia lub niepełnosprawnych:

Delegat biskupa toruńskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży:

ks. Mariusz STASIAK, tel. 501 625 974, delegatcod@diecezja-torun.pl

5.3. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.

5.4. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.

5.5. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

STANDARD 6
Zasady chroniące w obszarze parafialnym

6.1. Zasady chroniące dotyczące dzieci (granice zachowań)

6.1.1. Dzieckiem jest osoba, która nie ukończyła 18. roku życia. Dziecko, rozwijając się, konstytuuje siebie jako osobę. Potrzebuje do tego opieki, troski, serdeczności, kształcenia i wychowania. Dzieje się to w rodzinie, ale również poprzez relacje z autorytetami oraz wartościami przekazywanymi w środowisku rówieśniczym i wychowawczym. Wszelkie oddziaływanie wychowawcze zawsze musi się dokonywać z poszanowaniem woli rodziców bądź prawnych opiekunów.

Wprawdzie niemożliwe jest stworzenie wyczerpującej listy zachowań niepożądanych, ani też wskazanie precyzyjnych granic wszystkich zachowań, należy jednak kierować się poniższymi wskazówkami oraz roztropnością i wrażliwością ewangeliczną.

6.1.2. Zasady te dotyczą nie tylko relacji dorosły – dziecko, ale również relacji pomiędzy dziećmi (**Załącznik 5**).

6.2. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

6.2.1. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.

6.2.2. Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych.

6.2.3. Dzieci nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.

6.2.4. Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.

6.2.5. Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa pozaparafialnego, np. Ruchu Światło-Życie, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.

6.2.6. Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie.

6.2.7. Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

6.2.8. Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty" osoby dorosłej z dzieckiem.

6.2.9. W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.

6.2.10. W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznać, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.

6.2.11. W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.

6.2.12. Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowane, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.

6.2.13. Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.).

6.2.14. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.

6.2.15. Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

6.2.16. Zachowania niedozwolone:

- wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;
- dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież);
- pocałunki;
- mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu;
- klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie;
- łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;
- masaże;
- sadzanie na kolanach;
- kładzenie się lub spanie obok;
- ocieranie się;
- seksualizacja i seksizm;
- różne formy poniżania oraz mobbing;
- używanie wulgaryzmów.

6.2.17. Zachowania właściwe w naszym kręgu kulturowym:

- uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;
- delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;
- dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości;
- trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;
- trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;
- siadanie w pobliżu małych dzieci;
- podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia;
- przytulanie i branie na kolana małych dzieci za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności;

6.2.18. Dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach. Zgoda rodzica (opiekuna prawnego) na rozpowszechnianie wizerunku dziecka – **załącznik 5.**

6.2.19. Zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

6.3. Zasady chroniące dotyczące grup duszpasterskich i wyjazdów

6.3.1. Zachęca się do pełnej transparentności w organizowaniu spotkań z dziećmi. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:

- zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
- ustalić zasady odbioru dzieci;
- ustalić zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi (np. grupa na komunikatorze z dołączonym rodzicem);

6.3.2. Wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

6.3.3. Na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych (**Załącznik 6**), po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji, w tym z regulaminem. Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem.

6.3.4. Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.

6.4. Zasady chroniące dotyczące kontaktów przez media oraz udostępniania z Internetu

6.4.1 Korespondencja mailowa z dziećmi przesyłana na ich prywatne adresy, a także komunikacja za pośrednictwem telefonu powinna występować tylko i w sytuacjach szczególnych i dotyczących kwestii związanych z dziełem duszpasterskim. Informacje wysyłane tą drogą muszą pochodzić z adresu mailowego instytucji (np. parafii, dzieła duszpasterskiego, itp.) lub służbowego adresu mailowego albo za pośrednictwem służbowego telefonu.

6.4.2. Informacje o spotkaniach grup parafialnych z udziałem dzieci (także o zmianie pory lub miejsca) powinny być przekazywane rodzicom lub opiekunom. Można w tym celu wykorzystać oficjalną stronę internetową parafii lub jej oficjalne konto na portalach społecznościowych, które są ogólnodostępne. Zaleca się komunikację przez grupy na komunikatorach, których uczestnikami są także rodzice dzieci.

6.4.3. Jeśli parafia zapewnia dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować wszelkie działania zabezpieczające przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju (treści erotyczne, pornograficzne, przemocowe itp.). Należy zapewnić, by na wszystkich komputerach znajdujących się na terenie parafii z dostępem do Internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z Internetu, oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i *firewall*. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których dzieci korzystają z Internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.

6.4.4. Jeśli parafia zapewnia dzieciom dostęp do Internetu, każdemu dziecku należy przydzielić indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu na terenie parafii oraz poinformować go o konieczności zachowania loginu i hasła w tajemnicy.

6.4.5. Upoważniony do nadzoru opiekun ma obowiązek poinformowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Podmioty kościelne są zobowiązane do zapewnienia stałego dostępu do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

6.4.6. Osoba odpowiedzialna za dostęp do Internetu powinna sprawdzać okresowo, czy na komputerach nie znajdują się niebezpieczne treści, o których mowa w pkt 6.4.1. W przypadku ich znalezienia należy ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.

6.5. Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych

6.5.1. Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych.

6.5.2. Podczas Mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaułkach”, przyciemnionych pomieszczeniach itp.

6.5.3. Zaleca się, aby odwiedziny chorych (dotyczy księży oraz szafarzy i wolontariuszy) odbywały się w obecności osoby trzeciej (kogoś z rodziny, z sąsiedztwa, osoby posługującej w parafii).

STANDARD 7
Edukacja dzieci oraz osób bezbronnych w zakresie ochrony swoich granic

7.1. Kształtowanie świadomości dzieci zapobiega sytuacjom sprzyjającym wykorzystaniu i doświadczaniu przemocy. W parafii istnieje możliwość zadbania o taką edukację. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiejkolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:

- pozostawianie dzieci bez opieki;
- okazywanie niechcianej czułości;
- próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
- epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
- przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej;
- zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu;
- infantylne zachowania opiekunów;
- prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
- prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
- nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
- brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
- proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

7.2. Szkolenia, np. w konwencji warsztatów, powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane – psycholog, pedagog, osoba wykształcona w obszarze profilaktyki lub ochrony dzieci.

STANDARD 8
Szkolenie i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką

8.1. Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań (**STANDARD 6**), procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem (**STANDARD 3**, **Aneks 2**). Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję.

8.2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
- rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);

- rozmowy z dzieckiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
- rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim;
- dokumentu „Normy ochrony małoletnich oraz osób bezradnych w Diecezji Toruńskiej".

8.3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.

8.4. Szkolenia, np. w konwencji warsztatów, powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane – psycholog, pedagog, osoba wykształcona w obszarze profilaktyki lub ochrony dzieci.

8.5. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii poza wiedzą z pkt 1 i 2 powinny mieć także wiedzę na temat:

- budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka" i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);
- podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks karny);
- czynników ryzyka i czynników ochronnych;
- funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
- procedur ustalonych dla danej parafii.

8.6. Za szkolenie tych osób odpowiada osoba odpowiedzialna za prewencję w diecezji Toruńskiej. Na szkolenie zaprasza osoby posiadające kompetencje potwierdzone odpowiednim dokumentem.

STANDARD 9
Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji

9.1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.

9.2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez osobę odpowiedzialną za prewencję we współpracy z proboszczem i osobami wyznaczonymi przez proboszcza, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Następnie jest zatwierdzana przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.

9.3. Podczas wizytacji parafii przez biskupa proboszcz ma obowiązek przedstawić aktualne „Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii".

ZAŁĄCZNIK 1

Oświadczenie o krajach zamieszkania innych niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedz brzmi „tak", to proszę wpisać państwo……..
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:

……

……

5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa ……. nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie ……. nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie…… za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, 30
uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.
10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

…… …….

miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższym, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.
§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.
§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:
1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.
§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 2

Oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami ochrony dzieci
i zobowiązaniu się do jej przestrzegania

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu „Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych” Aktualizacja, obowiązującego w parafii pw. Św. Józefa w Toruniu.
2. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenie, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

…… …….

miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższym, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 3
Zasady sporządzania notatki służbowej dotyczącej zdarzenia

- ✓ Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- ✓ Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
- ✓ Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- ✓ Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
- ✓ Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- ✓ Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydentem.

Uwaga

Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, proboszcz staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

Notatka służbowa z przyjęcia zgłoszenia przemocy

Data i czas zgłoszenia	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności	
Świadkowie	

Forma podjętej interwencji (*zakreślić właściwe*)	1) Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	2) Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny	3) Inny rodzaj interwencji (*jaki?*)
Dane organów/placówek/osób/instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano			

……..… .....

miejscowość, data czytelne podpisy osób uczestniczących w przyjmowaniu zgłoszenia

ZAŁĄCZNIK 4

Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia dziecka oraz przetwarzania danych osobowych

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechniania publicznego wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechniania publicznego wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechniania publicznego wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

…… …….

miejscowość, data imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZAŁĄCZNIK 5

Zgoda rodzica (opiekuna prawnego) na rozpowszechnianie wizerunku dziecka

Ja/my*, niżej podpisany/a/i*:

……

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego* dziecka)

……

(adres zamieszkania)

jako posiadający nieograniczoną władzę rodzicielską ojciec/matka/opiekun prawny* dziecka

…….....

(imię (imiona) i nazwisko dziecka)

niniejszym wyrażam nieodpłatnie zgodę na:

utrwalanie i rozpowszechnianie przez Parafię św. Józefa w Toruniu (dalej: Parafię) lub za zgodą Parafii przez osobę trzecią **wizerunku dziecka**, w tym utrwalonego w związku z zajęciami, konkursami, uroczystościami (w tym religijnymi), obozami, zawodami, imprezami itp. organizowanymi przez Parafię lub z udziałem pracowników Parafii przy czym wizerunek dziecka może być także zestawiany z wizerunkami innych osób oraz opatrywany stosownymi informacjami oraz komentarzami; powyższe może nastąpić w każdy sposób w tym za pośrednictwem mediów elektronicznych, w szczególności stron internetowych i portali społecznościowych, a także za pośrednictwem prasy, broszur, ulotek itp. oraz poprzez zmieszczenie tego wizerunku w kronice szkoleń, na tablicach ściennych oraz folderach, itp.

Niniejsza zgoda odnosi się do utrwalania i wykorzystania wizerunku dziecka wyłącznie w celach związanych z szeroko rozumianą działalnością Parafii, w tym dla dokumentowania tej działalności i informowania o niej, udzielona zgoda jest nieograniczona czasowo i terytorialnie.

Powyższe dotyczy także odpowiedniego mojego wizerunku, utrwalonego w związku z opisaną powyżej działalnością Parafii.

Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Parafię danych osobowych zawartych w niniejszym oświadczeniu oraz danych osobowych w postaci wizerunków, na których utrwalanie i rozpowszechnianie udzielona została przeze mnie zgoda – zgodnie z Dekretem ogólnym w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowym w Kościele katolickim wydanym przez Konferencję Episkopatu Polski w dniu 13 marca 2018 roku, Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku oraz Ustawą z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. 2018 poz. 1000), na cele związane z utrwalaniem i rozpowszechnianiem ww. wizerunków w zakresie powyżej wskazanym oraz na cele zabezpieczenia dowodu wyrażenia niniejszej zgody. Zgodę wyrażam dobrowolnie, po otrzymaniu informacji o prawie dostępu do ww. danych osobowych w każdym czasie oraz będąc poinformowanym, iż dane powyższe nie będą przetwarzane przez Parafię w żadnym innym celu niż wskazany powyżej.

……

(własnoręczny podpis)

Miejscowość, data: …….

**Niepotrzebne skreślić*

ZAŁĄCZNIK 6

Zgoda rodzica (opiekuna prawnego) na udział dziecka w wycieczce (imprezie, spotkaniu)

Ja/my*, niżej podpisany/a/i*:

……

(imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego* dziecka)

……

(adres zamieszkania)

jako posiadający nieograniczoną władzę rodzicielską ojciec/matka/opiekun prawny* dziecka

…….....

(imię (imiona) i nazwisko dziecka)

wyrażam zgodę na udział dziecka w wycieczce do ……..…….,

która odbędzie się w dniu/dniach*: ……..…….

Oświadczam, że nie ma przeciwskazań lekarskich, aby dziecko uczestniczyło w wycieczce.

Wyrażam zgodę na hospitalizację dziecka w razie zagrożenia życia lub zdrowia.

Inne istotne informacje, które Rodzice/Opiekunowie chcą przekazać organizatorowi wycieczki (choroby, lekarstwa, uczulenia itp.):

……...……
……
……

Telefony kontaktowe Rodziców/Opiekunów:

Matka: ……

Ojciec: ……

……

(własnoręczny podpis)

Miejscowość, data: …….

**Niepotrzebne skreślić*

Aneks 1
Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi

Parafia św. Józefa w Toruniu jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie" (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w parafii podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby

- ✓ Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- ✓ Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- ✓ Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- ✓ Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- ✓ Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- ✓ Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2. Zasady komunikacji między dziećmi

- ✓ Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- ✓ Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- ✓ Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- ✓ Stosuj formy grzecznościowe.
- ✓ Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni

- ✓ Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- ✓ Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.

- ✓ Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- ✓ Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- ✓ Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4. Zakaz stosowania przemocy w jakiejkolwiek formie

- ✓ Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- ✓ Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- ✓ Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- ✓ Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- ✓ Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- ✓ Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- ✓ Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- ✓ Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5. Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy

- ✓ Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- ✓ Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów". Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- ✓ Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- ✓ Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- ✓ Chroń intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- ✓ Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- ✓ Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- ✓ Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- ✓ Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.

- ✓ Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- ✓ Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- ✓ Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- ✓ Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- ✓ Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- ✓ Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałeś/zrozumiałaś jej komunikat.
- ✓ Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- ✓ Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- ✓ Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- ✓ Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

Aneks 2

Schematy interwencji:

1. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBY TRZECIE (np. wolontariusze, pracownicy parafii oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)

Podejrzewasz, że dziecko:

A) doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu**[1], **wykorzystania seksualnego** lub/i **zagrożone jest jego życie**

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- ✓ poinformuj rodziców/opiekunów prawnych dziecka;
- ✓ poinformuj delegata biskupa ds. ochrony dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnością i bezradnych;
- ✓ zawiadom policję pod nr 112 lub 997[2].

B) jest pokrzywdzone **innymi typami przestępstw**

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- ✓ poinformuj rodziców/opiekunów prawnych dziecka;
- ✓ poinformuj delegata biskupa ds. ochrony dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnością i bezradnych;
- ✓ poinformuj na piśmie policję, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa[3].

C) doświadcza jednorazowo innej **przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie)

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;

- ✓ poinformuj rodziców/opiekunów prawnych dziecka;
- ✓ zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko.

D) doświadcza **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- ✓ poinformuj rodziców/opiekunów prawnych dziecka;
- ✓ przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

[1] Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

[2] W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie.

[3] Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

2. SCHEMAT INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECKA PRZEZ OSOBĘ NIELETNIĄ, CZYLI TAKĄ, KTÓRA NIE UKOŃCZYŁA 17. ROKU ŻYCIA (PRZEMOC RÓWIEŚNICZA)

Podejrzewasz, że dziecko:

A) doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu**[1], **wykorzystania seksualnego** lub/i **zagrożone jest jego życie**

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- ✓ przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
- ✓ poinformuj delegata biskupa ds. ochrony dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnością i bezradnych;
- ✓ równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa[2].

B) doświadcza ze strony innego dziecka **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- ✓ przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze;
- ✓ w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny[3].

[1] Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

[2] Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

[3] Wniosek złóż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałaś/eś).

3. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Podejrzewasz, że dziecko:

A) doświadcza **przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu**[1], **wykorzystania seksualnego** lub/i **zagrożone jest jego życie**

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie;
- ✓ poinformuj delegata biskupa ds. ochrony dzieci, młodzieży, osób z niepełnosprawnością i bezradnych;
- ✓ zawiadom policję pod nr 112 lub 997[2].

B) jest pokrzywdzone **innymi typami przestępstw**

- ✓ poinformuj na piśmie policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa[3].

C) doświadcza **zaniedbania** lub **rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo** (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- ✓ porozmawiaj z rodzicem/opiekunem;
- ✓ powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego;
- ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.

D) doświadcza **jednorazowo innej przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie), **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (tj. krzyk, niestosowne komentarze)

- ✓ zadbaj o bezpieczeństwo dziecka;
- ✓ przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie;
- ✓ powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego;
- ✓ w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej[4];
- ✓ równolegle złóż do sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny[5].

[1] Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybicie zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

[2] W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane dziecka, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie.

[3] Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane dziecka i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.

[4] Ośrodek powiadom na piśmie lub mailowo. Pamiętaj o podaniu wszystkich znanych Ci danych dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców), opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszystkie znane Ci fakty.

[5] Wniosek złóż na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców) oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałaś/eś).

Aneks 3
System prewencji diecezji toruńskiej

Strona diecezji toruńskiej dotycząca ochrony nieletnich:
https://www.diecezja-torun.pl/ochrona_maloletnich

Delegat ds. ochrony dzieci i młodzieży oraz dorosłych osób bezradnych przyjmuje zgłoszenia o faktach wykorzystania seksualnego przez duchownych i inne osoby pełniące funkcje kościelne

Delegat biskupa ds. ochrony dzieci i młodzieży:

ks. Mariusz STASIAK
tel. 501 625 974; delegatcod@diecezja-torun.pl

Duszpasterz osób pokrzywdzonych *pomaga duchowo / duszpastersko ofiarom i ich rodzinom, gdy takiej pomocy sobie życzą* Duszpasterz poszkodowanych w wyniku przestępstw duchownych przeciwko szóstemu przykazaniu z nieletnimi

ks. Artur SZYMCZYK
wydzial.duszpasterski@diecezja-torun.pl

Diecezjalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych:

ks. Paweł KOŁATKA
inspektor@diecezja-torun.pl

Powyższe Standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii św. Józefa w Toruniu, które zostały wdrożone w życie **14 sierpnia 2024 roku**, zostały one poddane procesowi ewaluacji i ponownie wdrożone w życie parafii św. Józefa w Toruniu z dniem **22 października 2026 roku**.

o. dr Mirosław Grakowicz CSsR

proboszcz